

SERIA
C
NUMĂRUL
58

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

„DIN LUMEA LARGĂ”
DIRECȚ. REDACȚIONALĂ PROF. UNIV. I. SIMIONESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TURISMUL ȘI IMPORTANȚA LUI

DE

AUREL PIȚU

Prof. la liceul „C. Brediceanu” din Lugoj

EDITURA „CARTEA ROMĂNEASCĂ” BUCUREȘTI

Prețul Lei 8.—

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

* = 8 lei numărul; celelalte 5 lei

Seria A. „ȘTIINȚA PENTRU TOȚI“.

Nr.

1. **Cum era omul primitiv** de I. SIMIONESCU*.
2. **Viața omului primitiv** de I. SIMIONESCU*.
4. **Albinele** de T. A. BĂDĂRĂU.
8. **Furnicile** de T. A. BĂDĂRĂU.
9. **Viața Plantelor** de I. SIMIONESCU*.
- 10-11. **Pasteur** de C. MOȚAȘ.
13. **Telefonia fără fir** de TR. LALESCU.
14. **Porumbeli mesageri** de V. SADOVEANU.
15. **Planeta Marte** de ION PAȘA.
16. **De la Omer la Einstein** de GENERAL SC. PANAITESCU.
17. **Cum vedem** de DR. I. OLĂVAN.
18. **Razele X.** de AL. CIȘMAN.
19. **Omul dela Cucuteni** de I. SIMIONESCU*.
20. **Protozoarele** de I. LEPSI.
21. **Fulgerul și trăsnetul** de C. G. BRĂDĂȚEANU.
22. **Nebuloasele gazease** de M. E. HEROVANU.
23. **Bacteriile folositoare** de I. POPU-CÂMPEANU.
24. **Scrisori cerești (Meteorite)** de I. SIMIONESCU.
25. **Din istoricul electricității** de STEL. C. IONESCU.
26. **Mercur și Venus** de C. NEOIȚĂ.
27. **Reumatism și arterioscleroza** de DR. M. CĂLĂNESCU.
28. **Oameni de inițiativă** de APOSTOL D. CULEA.
29. **Henri Ford** de ING. N. GANEA.
30. **Musca** de I. MEREȘANU.
31. **Clupercile** de I. POPU CÂMPEANU.

Nr.

32. **Cifrele** de G. M. LĂZĂRESCU.
33. **Animale de demult** de I. SIMIONESCU.
34. **Lămurirea potcplului** de I. SIMIONESCU.
35. **Din viața oamenilor întreprinzători** de APOSTOL D. CULEA.
36. **Societatea nașunilor** de ARTER GOROVEI.
37. **Ficatul și boalele lui** de DR. M. CĂLĂNESCU.
38. **Electrochimia și electroliza** de N. N. BOTEZ.
39. **Noțiuni de electricitate** de ISO. CASETTI.
40. **M. Berthelot** de CĂPIȚ. M. ZAPAN.
41. **Izvoare actuale de energie** de E. SEVERIN.
42. **Goethe ca naturalist** de PROF. I. SIMIONESCU.
43. **Viața'n munți** de I. SIMIONESCU*.
44. **Principii de biologie** de I. SIMIONESCU.
- 45-46. **Fauna Mării Negre** de BĂCESCU. M. și CĂLĂUSU S.*.
47. **Vitaminele** de DR. N. GAVRILESCU.
49. **Petrolul** de I. SIMIONESCU*.
50. **Șobotani și șoareci** de PROF. RADU VLĂDESCU.
51. **Viața la Ecuator** de I. SIMIONESCU*.
52. **Viața la tropice** de I. SIMIONESCU*.
53. **E. Roux** de PROF. DR. G. MARINESCU*.
54. **Cutremurele** de I. SIMIONESCU*.
55. **Cum birue viața** de DR. VASILIA ZAHARESCU*.
56. **Plante carnivora** de I. POPU-CÂMPEANU*.

Seria B. „SFATURI PENTRU GOSPODARI“.

Nr.

1. **Ingrrijirea păsărilor** de PROF. C. MOȚAȘ.
2. **Despre tovărășii** de PROF. C. DEON.
3. **Despre scarlatină** de DR. I. GHEORGHIU.
4. **Livada din sămburi** de G. GHEORGHIU.

Nr.

7. **Morcovul și alte legume** de P. ROZIADU.
8. **Sifilisul** de DR. E. GHEORGHIU.
10. **Votul obștesc** de A. GOROVEI.
11. **Creșterea porcilor** de C. OESCU.
14. **Pelăgra** de PR. F. V. BADEȘ.
15. **Alegerea semințelor** de C. LACRIȚIANU.

SERIA C.

No. 58

**CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE
DIN LUMEA LARGĂ**

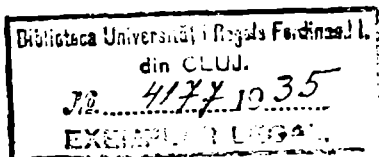
**T U R I S M U L
ȘI
I M P O R T A N Ț A L U I**

DE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AUREL PIȚU

Prof. la liceul „C. Brădiceanu” din Lugoj

EDITURA „CARTEA ROMĂNEASCĂ”, BUCUREȘTI

7194.—935

222161

Cunoștințe Folositoare

Neîntrecuta bibliotecă

Instructivă și informativă

INTRODUCERE.

Cap. I.

În România de după război, ca de altfel în toate țările, se pun o mulțime de probleme și o mulțime de aprige discuții se dau, ca adevărate alte războaie.

Multe vor fi ele de interes vădit; trebuie să remarcăm însă, că discuția și critica au devenit un fel de boală molipsitoare și pe motive de cele mai multe ori neserioase. Fiecare vrea să-și spună părerea, să aibă ultimul cuvânt; fiecare vrea să ne conducă; toți facem politică, toți atacăm și credem pe alții de vină.

Discuțiile se dau într'adevăr în mai multe domenii ca economie, modă, sport, dar mai ales politică.

În îmbulzeala aceasta de grăbiți, de critici, de chestiuni ridicate pe fiecare zi, se trec cu vederea multe altele care ar fi de un real serviciu și țării și fiecărui individ în parte, dacă ar fi cercetate atent și îndrumate către realizare. Una dintre chestiunile de care la noi se vorbește puțin — și aceasta în ultimii ani — dar care în străinătate a devenit o realitate salvatoare a economiei naționale, a industriei, a civilizației, etc. (o realitate și necesitate) e *turismul*.

Mulți poate au auzit de turism dar foarte puțin știu precis ce e aceia; și tocmai pentru că nu știu

ce e, nu ne ocupăm de el — căci trebuie să se știe că turismul e o preocupare — și de aceea nici nu bănuim ce surse adânci, ce comori neprețuite închide în sine această realitate — când e realitate — turismul.

Tocmai pentru aceasta și tocmai pentru că țara noastră e la un greu impas, când are nevoie de noi venituri, mi-am propus să arăt în această broșură ce e turismul și ce importanță are.

Cap. II.

Ce este turismul ?

De sigur că ați văzut și D-voastră, iubiți cititori, ca și mine, pe la vr'un colț de stradă, trecând o speță de oameni, bronzăți la față, cu mușchi puternici, cu tălpile ghetelor ghintuite, cu sacul de merinde în spate, și unii cu câte o frânghie atârnată de braț ; toți se dau din calea lor la o parte cu oarecare stimă și se aude șoptindu-se „trec turiștii” sau „am văzut niște turiști”.

Turist prin urmare în mintea celor mai mulți e omul cu mușchi desvoltați, care se cațără pe munți, se hazadreză peste adâncurile prăpăstiilor și care ar fi un fel de *rara avis*!

Iată un înțeles pe cât de necomplet, pe atât de periculos pentru noțiunea de turism; căci dacă ar fi așa, mulți ne-am lipsi de gândul de a deveni turiști.

În realitate, turist nu e numai cel ce urcă munții și-și pune cuie la ghete. Turist nu e numai voinicul cu mușchi bine desvoltați și trupul bine legat, după cum nu e nici omul ce trăiește cu capul în nou-rii unui vârf de munte. Turist poate fi cel mai sim-

patic om de societate, poate fi copilul ca și omul matur, ba chiar și bătrânii de 70 ani ; turist poate fi omul elegant ca și cea mai gingașă domnișoară sau doamnă; turist poate fi oricine și oriunde, dacă are iubirea de natură și mai ales dacă vrea; căci trebuie să spunem, noi orășenii ne-am obișnuit să trăim o viață artificială; închiși în cei patru pereți ai biroului, ai atelierului, ai clasei, abia ieșiți de acolo ne cuprind alți patru pereți mohoriți ai cafenelei, ai restaurantului, în unele mai fericite ocazii ai bibliotecii, uitând că afară se desfășoară viața plină de avânt, de entuziasm, de poezie, viața în aer liber, lipsită de griji, recreatoare și sănătoasă. Trebuie să vrem a evada din închisorile unde ne-am închis de bună voie ; trebuie numai să vrem a apuca cărările pădurii sau potecile de pe lângă ogoare și pe lângă imensele binefaceri, bucurii ce reies de aici, vom avea și înțelesul preocupării de *turism*. Căci, *turism* sau *drumeție* e și o zi petrecută în pădure sau pe câmp ; *turism* e o călătorie de plăcere pe apă cu barca, pluta sau vaporul. Când o școală vizitează o localitate pentru a cunoaște muzee, expoziții, monumente istorice ea face *turism*. O excursie în mijlocul naturii în bătaia soarelui și a vântului, la marginea unei pajiști înflorite, admirarea unor frumuseți naturale, a unor căderi de apă, a unui răsărit sau apus de soare e tot *turism*; în general vorbind, *turismul*, cuvânt de origine franceză, înseamnă gust de deplasare, de voiaj, mișcare în aer liber, de recreare în mijlocul naturii, de obosire chiar, dar de reconfortare și înălțare sufletească. Trebuie să acceptăm că nu e de ajuns de a merge o singură dată de curiozitate sau sub îndemnul cuiva, de pildă într'o călătorie sau într'o excursie prin munți de care apoi să povestim nepoților la bătrânețe, ca să zici că faci *turism*; *turismul* e o preocupare, turist devine numai acela ce simte pe fiecare zi aproape, nevoia de

a evada în aer liber, în natură, uitând de interese, de preocupările vieții zilnice, de griji; am putea spune că există o deprindere turistică și cred că nu exagerez când spun că un pasionat turist nu poate fi decât acela căruia din copilărie i s'a strecurat în suflet dorul de ducă, de excursii, de călătorii mai ales pe jos; căruia din copilărie i s'a format și pe *incetul* deprinderea traiului cât mai îndelungat, pe munți, la mare, la câmpie, iarna sau vara în locuințe, în cort sau sub cerul liber. Și aceasta va fi un adevărat turist, căci el nu trece prin natură dar o pătrunde, o apropie prin dragostea sa, se înfrățește cu vântul ce mișcă lanul, cu stelele ce clipească somnoroase pe cer; el simte cu murmurul izvoarelor sau cu freacățul pădurilor, ascultă și înțelege glasul munților, cu mintea sa pătrunde măreția cerului și acel geniu al naturii ce-l presimte peste tot, — Dumnezeu.

Fie că e vorba însă de călătorie pe apă sau cu trenul, de cățărare pe munți, fie că te deplasezi pe jos ca să vizitezi o localitate sau un colț de natură, corpul nostru e expus la eforturi, oboseală, din cauza variatelor mișcări în drum, se cheltuiește cu alte cuvinte și energie sufletească dar mai ales fizică, ceiace aduce după sine formarea unui corp rezistent, armonios dezvoltat, sănătos.

Aceste binefăcătoare urmări au făcut pe unii să *confunde turismul cu sportul*, căci și el formează fizicul mai ales și în felul arătat. Să ne gândim însă care e scopul cu care pleacă un turist, în peregrinările sale și ale unui sportsman când pleacă la un antrenament. Turistul depune toate eforturile ca să-și ajungă scopul său, plăcerea plimbării pe mare, sau atingerea vârfului de munte, și dacă cu această ocazie capătă cu încetul și o performanță fizică, aceasta pentru el e o *urmare și un mijloc de a-și atinge mai repede scopul. Țelul său însă e de altă*

natură. La un sportsman, tocmai această performanță e scopul ce-l urmărește zi de zi.

Sportul prin urmare pentru turiști nu e decât un mijloc și nu se poate confunda cu el; cu atât mai bine însă pentru *turism*, dacă turistul e și sportsman, căci atunci putem fi siguri că aceleia îi sunt accesibile toate formele de turism, mai ales turismul acățărător în munți, cucerirea stâncilor neatinse de nimeni, *alpinsmul*. Un ideal ar fi ca toți sportmanii să fie și turiști, cu trup și suflet, după cum mai înainte vedeam cât de necesar ar fi ca fiecare să facă cât de puțin turism, cum face de fapt fiecare individ în alte țări.

Cap. III.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Turismul și importanța lui economică.

E însă interesant de știut că dacă astăzi pentru mulți turismul a devenit o necesitate, erau vremuri când natura nu atrăgea cu farmecul ei nici sufletele cele mai de elită. Așa de exemplu Cezar cu tot geniul său, pe când trecea Alpii în expedițiile sale, a scris un studiu de filologie; frumusețile nu l'au impresionat. Nu mai puțin *Virgiliu*, autorul *Bucolicelor* și al *Georgicelor* unde cântă natura și frumusețea vieții la țară, când vorbește de munții Alpi nu spune nimic decât că „acolo e ghiață, frig și multe locuri urâte” — (*foedus*).

De abia în epoca Renașterii întâlnim un îndrăgostit al naturii și al munților, pe poetul *Petrarca*, care a urcat cu fratele său vârful *Ventoux* al Alpiilor din Provence înalt de 1912 m. Se spune că atunci când a văzut culmile sclipitoare de zăpadă, iar în depărtare Marea Mediterană, s'a crezut pe o altă

lume și ca un evlavios, începu a recita confesiunile Sf. Augustin. Inceputul se făcuse și cu desvoltarea spiritului științific natura e mai des cercetată atât de oameni de știință cât și de artiști, așa încât în secolul XVII-lea *Horace de Saussure* urcă vârful Mt. Blanc, iar *Rousseau* predică întoarcerea la natură.

De acum natura și mai ales munții devin frumoși și mai mult decât oriunde e prețuită această frumoșețe în Alpii Elveției, unde anual merg aproape două milioane de călători să admire splendorile întinsului de gheață.

Azi pe zi ce trece ardoarea și curentul pentru punerea în valoare a naturii e așa de mare, încât în țările străine renumite din acest punct de vedere, cum e Elveția, numărul turiștilor străini întrece chiar numărul locuitorilor—în unele părți—ale țării. Așa spre exemplu un singur oraș *Lucerna*, adăpostește anual 200.000 de vizitatori și numai cantoanele alpine ale Elveției numără peste 14.000 hoteluri cu 80.000 paturi. Această situație se petrece nu numai cu Alpii și lacurile Elveției, dar mai toate țările apusului își fac o aprigă concurență, în a atrage la sine un număr cât mai mare de vizitatori, speculând în acest scop toate categoriile de frumoșeți: *natura*, renumite localități istorice, muzică, sculptură, pictură, și alte arte.

De sigur că amatorii de turism și de impresii variate și estetice, le caută oriunde ele se pot găsi; ne întrebăm însă de ce se întrec care mai de care din popoarele de care vorbiam, de a-și face o cât mai întinsă reclamă și de a determina un număr cât mai mare de străini să le viziteze țara? Căci numai nevoia de renume, numai vanitatea de a se ridica în ochii străinătății nu explică fondurile enorme ce le pun la dispoziție pentru intensificarea turismului și pentru reclamă. Răspunsul e altul și nu-l pot da decât cifrele.

În *Italia*, turiștii streini după revista „*La Vie*

d'Italie" au cheltuit numai în 1927 2 miliarde 547 milioane lire, pe când italienii în străinătate 335 milioane, ceiace dă un sold pentru Italia de 2 miliarde 212 milioane lire, aduși în țară mai ales prin interesul turistic.

Franța, a avut în anul 1930, un beneficiu de pe urma vizitatorilor străini de trei ori mai mare decât bugetul țării noastre, adecă 10 miliarde franci francezi.

Iar în *Elveția* unde exploatarea frumuseșilor ajunge la maximum, 3 sferturi din bugetul statului sunt acoperite cu banii aduși de turiști străini.

Iată mobilul principal care împinge țările apusului la o febrilă activitate și organizare turistică.

Cap. IV.

BCU Cluj / Central University Library Cluj Turismul și importanța turistică.

Turismul e un foarte important factor — acolo unde e — pentru dezvoltarea economică a unui stat. Trebuie să se știe însă că cifrele citate exprimă numai diferite taxe către stat și cheltuielile cu întreținerea străinilor. Să considerăm însă că pentru găzduirea și transportarea acestui mare număr de vizitatori, s'a simțit nevoia unor speciale amenajări; de construcții de clădiri, de căi ferate, confort, etc. o întreagă activitate deci care împreună cu altele accesorii, formează centrul industriei unui stat; și iată cum nevoia de turism dă un puternic impuls industriei și comerțului ca atare, industriei pe care o putem numi *turistică*.

Și'n adevăr nu există ramură de orice natură, care să nu aibă legătură cu industria turistică. Astfel e *industria hotelieră*, una dintre cele mai

vaste probleme alături cu cea a transportului. In

Din Carpații bănățeni

țările occidentale ea a ajuns la maximum de con-

fort și pentru sume mari în aparență, dar în comparație cu ceiace se oferă, vizitatorii găsesc civilizația și comoditatea cea mai înaintată.

Numai în România s'a clădit între anii 1919—1931 un număr de 63.882 de locuințe, dintre cari 23.731 în București, având o *valoare de 72 miliarde lei*. În anul 1932 ca urmare a tezaurării, numărul construcțiilor întrece pe cel al tuturor anilor de mai înainte. Din aceste 72 de miliarde, 10 miliarde s'au investit numai în hoteluri și locuințe destinate excursioniștilor, vizitatorilor, deci turiștilor. Oricând numai acest gen de industrie, pune în circulație milioane de lei anual; nu arată turismul o importanță covârșitoare? Unde mai punem că pentru aceste construcții, s'au angajat zeci de mii de lucrători, rezolvând astfel problema șomajului, care se știe în România nu a intrat în faza acută din alte țări. Dar în legătură cu industria construcțiilor sunt alte industrii cari se dezvoltă paralel cu ea; industria cărămizii, a ceramicei, a cherestelii, metalurgică, industria vopselelor, mobilei, sticlei, și a diferitelor instalații.

A doua industrie a unei țări care stă la *baza turismului*, e cea a transportului: *pe apă*, cu vapoare, bărci, plute; *pe uscat*, cu trenuri, autobuze, trăsuri, caii mai ales în munți; *în aer* cu avioane, dirijabile, hidroavioane.

„Transportul este viața popoarelor și a indivizilor și cu drept cuvânt s'a considerat civilizația și bogăția unei țări după bogăția rețelelor de comunicație“. E natural ca mijloacele de transport să crească cu numărul celor ce călătoresc.

Pentru aceasta însă se impune construcții *de șosele, poduri, viaducte, tunele*; nevoia de a avea cât mai multe *mijloace de transport* ca autobuze, trăsuri, trenuri, etc. și de aici un nou imbold dat industriei metalurgice, a diferitelor fabrici de spe-

cialitate, un adevărat angrenaj pus în mișcare mai viu de cerințele turismului.

Aici se cuvine însă să menționăm că dacă din punct de vedere al construcțiilor România stă pe un plan ceva mai înaintat, ca transport însă ne găsim înapoia multor alte țări, — n'avem drumuri, iar cele ce sunt n'au nici o îngrijire. Din 106.265 km. drumuri numai 56.693 km. — deci jumătate — sunt pietruite, iar unele mai ales în ținuturi pitorești, se află într'o stare de plâns. Iată o situație care nu atrage de loc pe turiști.

O altă industrie care stă în legătură directă cu turismul e *industria articolelor de încălțăminte și pielărit, costume*; apoi *industria tipografică* necesară pentru tipărirea diferitelor hărți, cărți, broșuri, afișe și reclame de propagandă; *industria fotografică și cinematografică*, a filmelor pentru fotografierea monumentelor de artă, valoare istorică și mai ales a peisajelor naturale.

Toate aceste ramuri de industrie turistică, fiind stimulate de turism, acolo unde el e înaintat, e de la sine înțeles că nu noi — *unde mișcarea turistică e abia la început*, — vom avea o industrie de acest fel dezvoltată.

Cu aceasta se poate lăuda Elveția, Franța, Italia, și Austria, patru țări cari contează în alcătuirea bugetului lor în mare parte pe turism și de aceea ele fac și ușurință de tot felul vizitatorilor.

În Italia se fac reduceri la toate: hotel, hrană, tren, și cu orice ocazie mai însemnată; astfel se fac reduceri pentru tinerii căsătoriți 70%, pentru târgurile de mostre, Mostra fascista, Anul sfânt, etc. Numai cu ocazia Mostrei fasciste au vizitat Italia 678.490 de persoane, plătind fiecare drept taxă de intrare la expoziție 25 lire, în mod obligator pentru a primi viza; s'a încasat suma de 16.942.250 lire numai pe taxe de intrare și viză sau în valuta noastră 152.669.250 lei, fără să mai socotim cele-

lalte sume ce au intrat în Italia cu această ocazie, pentru cumpărături, hrană, hotel, tren, etc. Iar în 1932 Italia a avut un beneficiu de 17 miliarde lei de pe urma vizitatorilor, cari de fapt au ce vizita în Italia, căci pe lângă că e o țară cu neprețuite frumuseți naturale, are monumente, cu relicve istorice și artistice de o importanță deosebită; acolo șoselele, căile ferate, ca și reclama de altfel s'au dezvoltat foarte mult în ultimul timp, mai ales de când domnește ordinea și disciplina și când s'au făcut atâtea lucrări monumentale, dintre cari de sigur merită să fie amintit *podul lung* de 4 km. ce leagă Veneția cu uscatul.

Austria de după războiu trăiește mai ales ca o țară de artă, muzică și cultură. Ea organizează în fiecare an comemorări artistice pentru *Schuman*, *Mozart*, *Beethoven*, desfășurând o reclamă uriașă pentru a atrage pe străini — ca și Ungaria de altfel.

De Elveția și de Franța nici nu e nevoie să mai vorbim; ele sunt prea bine cunoscute în acest sens și nu mai au nevoie de reclamă.

Spre a vedea câtă importanță se dă turismului, e de ajuns să arătăm că, cu ocazia ultimei remanieri, s'au redus în Franța mai multe subsecretariate în vederea economiilor; a rămas însă subsecretariatul turismului, care întreține o vie activitate pentru organizarea turismului. Datorită și acestui subsecretariat s'a organizat în 1930 expoziția colonială care știm ce beneficiu a avut — 10 miliarde franci francezi —, s'a format în fiecare comună, sat, câte un comitet de turism, care se îngrijește de înfrumusețarea regiunii, de confort, de propagandă; tot cu concursul acestui subsecretariat, Touring-Clubul francez, a amenajat marele *Canyon* al *Verdunului* un șanț uriaș între pereții de stâncă pe unde străbate un torent capricios, minune fără rival în Europa, investind sume enorme — numai prima tranșă

a fost de un *milion lei* — astfel încât o lungime de 14 km. niște frumuseți de acelaș gen cu ale Cheilor Ialomiței de la noi, pot fi vizitate fără pericol, de amatori.

Iată cum înțeleg străinii să facă turism, și mai ales să atragă turiștii. Dar mai ales ei și-au dat seama că, prin nici un mijloc nu se poate strânge legăturile și nu se pot mai bine cunoaște popoarele decât prin turism.

Un neam cu ce are el mai caracteristic ca artă ; cu talentele, cu portul și obiceiurile sale specifice, cu calitățile sale ospitaliere, cu delicateța și cu onestitatea și demnitatea e repede remarcat de turistul versat. Și nimeni poate mai mult decât *poporul românesc* nu are mai mare interes să se facă cunoscut, căci inteligența și vioiciunea sa naturală ca și artele populare așa de dezvoltate la noi în cusături și colori, în port, în aranjarea și decorarea camerelor sătești, în sculptura până și a porților și a uneltelor de lucru, în jocul, în poezia și muzica sa, nu sunt întrecute de multe popoare. O dovadă cum sunt prețuite aceste industrii naționale, ne oferă ultima expoziție dela *Milano*, unde România a avut un pavilion și unde s'au vândut toate produsele industriei noastre casnice în valoare de 4.500.000 lei, lucrurile — în majoritate cusături naționale — fiind cumpărate de diferiți vizitatori; observăm însă că acești vizitatori au cunoscut foarte puțin din bogățiile noastre artistice și în străinătate; e necesar să fim cunoscuți acasă la noi însă, e necesară cu alte cuvinte o propagandă pentru cunoașterea țării noastre în străinătate în adevărata sa lumină căci până'n prezent și felul de a fi gospodăriți și dușmanii noștri ne-au făcut o reclamă nefavorabilă; e nevoie mai ales de reclamă, de organizare și o amenajare cu care să nu ne fie rușine față de turiștii străini. De propagandă însă, Români au nevoie pentru ei mai întâi, căci trebuie s'o

spunem, Românii în majoritate nu-și cunosc țara. Câți din locuitorii României s'au urcat pe vre-un vârf de munte? Câți s'au deplasat măcar în afară de regiunile lor? Există la noi acea idee sau obișnuință a regionalismului, *in sensul iubirii exagerate a locului natal*, exagerare dăunătoare culturii și sentimentului de solidaritate și unitate, având ca urmare o oarecare desconsiderare a altor părți și altor locuitori ai țării. Avem foarte mulți locuitori cari cunosc străinătatea mai bine decât țara noastră, deși are atâtea localități demne de vizitat.

Natura țării noastre, munții noștri minunați, sunt mai amănunțit studiați de străinii din țara noastră și cei de aiurea.

Cap. V.

BCE Cluj / Central University Library Cluj Turismul și apărarea națională.

Nimic nu ne arată mai documentar cât de slabă idee avem despre țară — și mai ales de munții noștri — ca războiul mondial din 1916! Lasă că nici n'am fost prea pregătiți noi pentru un război în munți, dar când nevoia ne-a silit să ne luptăm acolo, pe lângă lipsa de înzestrare și armament de munte, s'a ivit și greutatea enormă a necunoașterii munților cu vărfurile, cu potecile, cu punctele lor strategice. Cine oare ar putea umple mai bine golul acesta dacă nu turismul? Turismul sub toate formele lui, dar mai ales cel alpin e un mijloc admirabil pentru cunoașterea țării, practicarea muntelui și pentru pregătirea apărării naționale. În nesiguranța de azi, trebuie să fim gata; gata pentru războiul în munți ca și cel de șes, oțeliți și ca fizic și ca suflet.

Adevărata pregătire nu se face în doi sau trei ani. Ea trebuie făcută cu ani de-a rândul, începută înainte de armată, din copilărie chiar, trebuie maturizată în armată și continuată și după aceasta. Și aci turismul își are partea sa, căci el contribuie la formarea tineretului și pregătirea lui ca om și ca soldat.

Încă din școală, mai ales cea secundară, tinerii sunt familiarizați cu excursiile de diferite soiuri. Cu trenul sau pe apă, cu autobuzul dar mai ales pe jos, un tânăr reușește să-și cunoască și să-și studieze o bună parte din țara sa. Conduși cel mai adesea de profesorii de geografie, istorie și științe, cari sunt de multe ori cei mai convinși turiști și cari știu să învie între ruinile istorice, bravurile vitezilor din trecut și a însufleți natura, acești elevi vor deveni mari admiratori ai țării și ai neamului lor. Tot așa de importante pentru formarea sufletului tineretului, dar mai ales din punct de vedere cultural și educativ, sunt caravanele școlare și acele renumite campinguri școlare, când 15—20 de elevi, trăiesc o jumătate până la o lună de zile în corturi, la o oarecare altitudine (1000—2000 m.) sau la mare. Aci sub conducerea unui profesor studiază fauna și flora, ridică hărți, fotografii, fac alpinism, devenind entuziaști admiratori ai muntelui și ai naturii, iubind viața în larg, libertatea, meditația, pe vărfurile de munți, de unde se deschid orizonturi atât de largi. Prin nimic nu se poate feri mai mult generația tânără de influențe rele și degenerare, decât prin turism.

Neocupația și nemișcarea sunt răi sfătuitoari, și pe urmele lor se nasc și ignoranța și obiceiurile rele ce duc la tâmpire și istovire fizică. *Tineretului* îi trebuie ocupație, îi trebuie mișcări conduse cu metodă, care să umple timpul liber, sărbătorile și vacanțele; și turismul e un mijloc neprețuit; el dă o osteneală sănătoasă, formează un echilibru sufle-

tesc, distrage tineretul dela ocupațiile rele, educând și cultivând totodată.

Cap. VI.

Turismul și sănătatea.

Traiu în natură și mai ales la munte, are urmări nebanuite pentru suflet și sănătate. Muntele desvoltă responsabilitatea, încrederea în sine; el dă o neîntrecută perspicacitate. La munte sunt mai intense razele ultraviolete. Ele au o influență binefăcătoare asupra organismului; lumina la munte e mai puternică, aerul nu conține germeni microbieni, are cantități de ozon și foarte puțin bioxid de carbon.

Din cauza tuturor acestor condiții și a climei altitudinii, măduva oaselor activează mai puternic, precum și celelalte organe hematopoetice, influențând asupra unei intense fabricații de globule roșii ale sângelui, vindecând astfel anemiile cele mai pronunțate. Viața la munte implică și o mai mare mișcare a mușchilor. Mușchii sunt țesutul cel mai avid de oxigen. Se știe că un om consumă în repaus 24 l. oxigen, dar în timpul mișcării, cantitatea se ridică la 250 l. oxigen, foarte necesar organismului, care activează arderile, circulația sângelui și prin aceasta digestiunea și ca urmare pofta de mâncare crește; astfel încât mișcarea în aer antrenează toate celelalte funcții mari ale organismului.

Mișcarea în turism mai prezintă și un alt interes: se știe că un om ce merge, pune în mișcare întreaga mușchiulatură din creștet până'n tălpi; membrele inferioare ca și cele superioare se mișcă sincron, șoldurile se mișcă când la stânga când la

dreapta cu fiecare pas, corpul se înalță și se coboară. Toate aceste mișcări devin însă și mai complexe în mersul accidentat pe munte. O categorie de mușchi se antrenează la urcat și alta la coborît și toate aceste mișcări se produc automat; ele nu cer nici o sforțare cerebrală, cum ar fi de exemplu cu scrima, echilibrismul și alte sporturi. Urmează de aici că nimic nu poate fi mai recomandabil pentru cei cu o meserie încordată nervoasă decât mersul pe jos, în aer liber la munte. Unde mai punem apoi bucuriile sufletești ce le poate întâlni un turist la munte atât vara cât și iarna mai ales. Acolo sus, toate au iarna o aureolă de sfinți. Iarna natura își pune cele mai frumoase podoabe; brazii biruie greutatea nămeților. Povârnișul cu zăpada scilipește în soare ca miliarde de pietre scumpe. O lumină din altă lume parcă învăluie totul. Grijiile se duc, melancolia dispare și'n locul ei ne însuflește bucuria și plăcerea vieții.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VII.

Turismul și știința.

Această pregătire turistică pentru tinerii trecuți de 20 ani o iau asupra sa universitățile, instituțiile de educație fizică, Touring-Cluburile și cluburile alpine. Universitățile fac turism însă mai mult cu scop științific. În acest scop se întreprind numeroase excursii, chiar campinguri la munte, mai ales de diferite instituții științifice, pentru studiul fenomenelor naturale. E renumită din acest punct de vedere stațiunea *Vallot* din Alpi la 3500 m. înălțime, unde *Lambert* și *Desjardins* au obținut rezultate admirabile, studiind radiațiile solare, în spe-

cial razele ultraviolete. Tot așa pe Mt. Blanc, Pirinei, Mt. Wilson, sunt observatoare astronomice și geografice unde oamenii de știință fac cercetări întinse mai ales din punct de vedere astronomic și astrofizic. Aici se pot face și verificări de teorii cum încearcă marele fizician *Michelson* cu teoria lui *Enstein* pe M-tele *Wilson* din America. Un mare interes prezintă cercetările la munte când se studiază precipitațiile atmosferice — meteorologia în masivele muntoase și aceasta în strânsă legătură cu instalarea uzinelor hidro-electrice pe râurile de munte. Și nu numai cu privire la meteorologie ne preocupă munții, ci toate cercetările relative la fizica globului își găsesc aici aplicațiuni. De pildă *magnetismul* pământesc: În toate țările din lume cercetările cu referire la magnetism se fac cu sârguință. La noi s'a făcut puțin și abea avem o hartă magnetică a țării, datorită d-lui *S. Procopiu* dela *Universitatea* din Iași. Pe ea zăcămintele metalice miniere, cel de fier mai ales, se arată în toată lumina și aceasta din punct de vedere practic are o valoare extraordinară. O altă chestiune ce se poate studia la munte e cea a gravitației. Știm că forța atracției pământului crește dela ecuator la poli și descrește dela nivelul mării la înălțimi. Ori la noi nu s'a măsurat această *constantă de gravitație* și e păcat, căci rezultatele pot da indicații de multă importanță asupra subsolului și pot duce de multe ori la descoperiri neașteptate. Făcute aceste cercetări în natură, aiurea sau la noi, ele ne arată punctul de vedere din care *Universitățile* fac turism. Ele îl fac mai ales paralel cu cercetările științifice, căci scopul lor e în primul rând de a face din tânărul student mai întâi un om de științe și apoi un turist.

Greul cade din acest punct de vedere asupra instituțiilor de educație fizică, *Touring-Cluburilor*, *Cluburilor alpine* care joacă un rol considerabil

prin organizarea și amenajarea turistică, prin publicațiuni, excursii ajutoare, care de foarte multe ori vin din străinătate și dela stat și dela particulari. O deosebită atenție pentru apărarea națională dau a-

Din Munții Banatului.

ceste institute *alpinismului* și aceasta e și forma de turism cea mai grea, deoarece tânărul trebuie să ducă o luptă dărză cu natura, cu greutatea ce ea oferă și iată de ce se impune ca tineretul ce pășește

spre munte să aibă deja un antrenament cât de cât, o pregătire turistică, ba chiar să fie atent și la echipament, căci altfel muntele nu permite să fie escaladat de orice neputincios, după cum nu e de ajuns numai entuziasmul și dorul pentru a-l cuceri. Și urmările vieții la munte sunt considerabile pentru tineret; numai după câteva ascensiuni și excursiuni în aer liber, tânărul devine mai energic, mai curajos, mai întreprid, dispare timiditatea, lenea, lipsa poftei de mâncare și oboseală pe nelucrate. Pentru a fi însă complect formați pentru alpinism, antrenamentul trebuie condus ani de-a rândul până ce capătă cel mai mare coeficient de rezistență și energie alpină, — și tot Touring Cluburile au aici rolul cel mai de frunte. Ca să vedem ce mare importanță au aceste cluburi pentru apărarea națională, e de ajuns să arătăm faptul că în războiul din 1914—1918, cei 11.000 de membrii ai Touring Clubului francez au dat dovada unei abnegații și rezistențe nebănuite, iar la sfârșitul războiului, din cei 11.000 de membri au mai rămas 4.000. Șapte mii se jertfiseră pentru patrie. Tot așa e cunoscută vitejia desfășurată pe frontul occidental de alpiști canadieni, mai toți soldați voluntari.

O constatare îmbucurătoare de altfel, ce s'a făcut mai în toate țările, e că cei mai de frunte turiști îi formează pătura intelectuală. Astfel e cunoscutul prof. dela Sorbona *De Martonne* geograf și alpinist de forță, *Paul Girardin*, Quervain prof. univ. din Elveția (Fribourg) *Blanchard* și *Kilian* prof. la Univ. din Grenoble, *Sacco* și *Rocati* prof. la școala politehnică din Turin și alții.

La noi, prof. univ. *Ioan Simionescu*, — unul dintre cei mai buni cunoscători ai țării noastre — care are și un mare merit că prin numeroase cărți, broșuri de popularizare, foiletoane, a făcut și face cunoscut cele mai îndepărtate și cele mai pitorești colțuri din țara noastră, și îndeamnă pe tânăr și bă-

trân la drumeție; regretatul prof. univ. *Dr. I. Bianu*, prof. univ. *Dr. Al. Borza* dela Cluj, prof. univ. *Mihail Gușuleac* dela Cernăuți, distinși botaniști, care cutreeră munții împreună cu studenții și studiază flora noastră; prof. ing. *Ion Protopopescu* dela Politehnica Timișoara, un vechiu și însuflețit turist, *Valeriu Pușcariu*, asistent universitar din Cluj și atâția alți intelectuali, ca profesori secundari, medici, ingineri, etc.

Ei au înțeles valoarea educației în natură, în aer liber și azi se vorbește de acea educație prin creste de munți („education par les cimes”) cu care profesorii din Franța caută să formeze tineretul dela 18 ani.

Țara noastră prin poziția sa în mijlocul atâtor dușmani, are urgentă nevoie de o pregătire serioasă și pe altă cale, pentru apărarea națională. Trebuie formată tineretului mai înainte de orice, iubirea de țară și dragostea de neam. Ce poate servi mai bine acest scop dacă nu cunoașterea țării, a frumuseților, a bogățiilor, a monumentelor trecutului istoric? Ce poate duce la îndrăgirea celorlalți frați ai noștri dacă nu o mai solidă legătură cu ei, prin care se naște aceleași năzuințe sufletești, aceleași simțiri, aceiași credință, port și obiceiuri peste tot? Și nimic nu poate ocaziona mai bine această cunoaștere a țării, nimic nu poate crea o solidarizare mai puternică între Români decât turismul; căci turiștii pe lângă o comunitate de interese mai reprezintă și o comunitate de suflet, iar la noi, de *suflet românesc*. Și trebuie să fim siguri că un tânăr crescut astfel, va fi gata și la fapte. Dragostea o are, îi mai trebuiesc fortificate energiile, puterea de rezistență la oboseală, intemperii, primejdii și aceasta cum am văzut-o, tot *turismul* o formează în cel mai înalt grad.

El formează fizicul și mai mult încă, moralul, *moralul* acesta care a cucerit de multe ori victoria nu-

mai cu brațele și care este piatra fundamentală a unei armate. Iată de ce s'a hotărât în ultimul timp introducerea pregătirii preregimentare.

Prin excursii, caravane, cercetășie sau pregătire preregimentară bine conduse și intens desfășurate, societatea timpului de pace va avea oameni întregi, abili, vioi și rezistenți, iar pentru vremuri grele, soldați plini de abnegație și vitejie.

Din cele expuse. cred că am reusit într'o oarecare măsură să arăt ce e turismul și ce importanță poate avea acolo unde ia o dezvoltare mai de samă. Repet într'o oarecare măsură, căci în cadrul acestei broșuri, toate chestiunile privitoare la turism de abia pot fi atinse și multe încă mai sunt de spus în această privință.

E timpul să ne întrebăm însă în ce stadiu se află turismul și ce s'a făcut la noi? Și pentru a avea această pretenție, să ne mai punem o întrebare; e România o țară favorabilă turismului, are frumuseți naturale, are ce oferi vizitatorilor, avizi de impresii noi?

Cap. VIII.

Turismul în România.

România pe o întindere de 294.000 km² este țara cu peisagiile cele mai variate, cele mai complexe. Ea poate satisface gusturile cele mai rafinate ca și mai capricioase. *D-l Alex. Bădăuță* în cartea d-sale „*Priveliști Românești*” spune: „După cum se poate vorbi de o personalitate umană, turistul poate distinge în oricât de variatele și diferențialele aspecte ale unui peisaj, semnele individualității lui specifice. Oare costumele noastre țărănești, alături de

codrii plini de poezie ai Maramureşului presărate cu bisericuţe de lemn — monumente de artă pur românească —, oare munţii noştri alături de melancolia deltei care-şi varsă prin ea apele leneşe curgătoare ale Dunării, în marea cu litoralul splendid; oare câmpiile noastre cu lanuri de grâu, orz, etc. legănate de freamătul vânturilor ce duc de parte doinele şi cântecile noastre de jale, alături de specificile noastre aşezăminte omeneşti, satele; oare bogăţiile noastre, fiind ţara care are tot ce-i trebuie, ţara binecuvântată de Dumnezeu; oare faptul că România are toate cele expuse, nu dovedeşte că ea poate fi o ţară eminentamente turistică?" Sigur că da! Ce folos însă că toate aceste frumuseţi şi bogăţii, n'au atras încă atenţia financiarilor noştri. Bine spunea un iubitor de turism: „România este o Americă în miniatură, dar fără americani; douăzeci să avem şi de ţara noastră ar vorbi o lume întreagă". Dar în afară de bogăţiile şi frumuseţile ce răpesc la prima vedere, interiorul pământului nostru e plin cu ape minerale, băi cu eficacitate mondială. Din lipsa însă a unei exploatari raţionale şi a reclamei, ele nici nu sunt bine cunoscute, — afară de cele câteva cari au renume bine stabilit. Un mic exemplu va lămuri: Staţia băilor Pucioasa din Jud. Dâmboviţa, a cărui prim izvor de apă minerală s'a descoperit în 1928, este staţia cea mai bogată în iod din toată Europa; nu o întrece nici Baden nici Pystian. Şi cu toate acestea ea nu e de loc vizitată de străini, ba nici de români, cari preferă să plece la băi în străinătate. Cauza? Nu i s'a făcut reclamă, care are un rol atât de important; căci ce era Varna din Bulgaria acum cinci ani? Aproape nimic. Ori azi a ajuns să facă, graţie turismului anglo-american, o concurenţă acerbă *Constanţei* noastre, prin o reclamă bine susţinută. Nu ne facem reclamă, nu suntem cunoscuţi şi nu vin turişti la noi, ba nici noi nu ne cunoaştem. Şi e păcat; căci România spre

deosebire de alte țări, nu are numai un singur fel de peisaj care să domine, cum sunt munții în Elveția sau marea în țările nordice, ci o întreagă diversitate atât în natură cât și în creații artistice; monumente de arta veche, cetăți, mănăstiri, codrii, ape, munți, câmpii, litoralul mării, fiecare exprimă o altă față a acestei varietăți. În ceiace privește balneoterapia, găsim între granițele noastre peste 70 de stațiuni demne de vizitat și pentru orice fel de boală și bolnavi. Câte țări din Europa au atâtea izvoare minerale, încât chiar și morile de apă sunt mânate cu ele? Și ca să nu mergem prea departe, să luăm numai regiunea Banatului. În acest colț de țară se îmbină într'o armonie desăvârșită toate formele de peisaj. Aici se găsesc vestitele Cazane, unde Dunărea desplicând munții deacurmezișul, dau o priveliște unică în Europa. De străbați pe aci cu vaporul, timp de două ore se desfășoară continuu un spectacol măreț și înspăimântător, iar dacă pătrunzi în interiorul Banatului, la fiecare pas ceva nou izbește privirea.

Băile Herculane, această perlă pe valea sălba-tecă a Cernei, vârful Domugledului, Valea Bistrei, Poiana Mărului, de aici Vârfulurile Nedeii. M-tele Țarcu și Godeanu frați ai Retezatului. Trecând în partea sudică dăm de M-ții Semenicolui, iar de aici dai în adevăratul *Semmering românesc*: Anina, Steyerdorf, — colonia Stirienilor — Aurora Banatului, Marila. La toate străbați ușor prin cele 30 km. de cale ferată, prin 30 de apeducte și 15 tuneluri întretăiate și întortochiate, pe drumuri ce încalecă și se încovoiaie după culmile împădurite, dintre care unele cum sunt drumurile Uzinelor și domeniilor Reșița — U. D. R. — pot fi comparate cu cele mai bune drumuri elvețiene. Și la noi se poate face alpinism; Masivul Bucegilor, Caraimanul, Ne-goii, Retezatul, oferă stânci drepte și ascuțisuri necucerite încă și care pot satisface chiar pe cei mai

pretențioși alpiniști. Și la noi se poate face știință turistică; fauna și flora, condițiile meteorologice, solul, subsolul prezintă atâta variație și interes încât au atras la noi și foarte mulți oameni de știință streini. Astfel s'a început studiul în *Delta Dunării*, unica în Europa — adevăratul paradis al păsărilor — unde se găsesc atâtea animale și plante rare. Ea formează obiectul uimirii naturaliştilor străini; din cauza marelui importanțe științifice, pe lângă frumusețea uimitor de sălbatică, *Pădurea Letea*, a fost declarată parc natural și pusă sub legea protecției naturii. Tot așa au fost declarate și multe alte regiuni ca parcuri naturale și anume: M-tele Cocora, Pârângul, Cazanele cu flora mediteraneană, Domugled, etc. pentru a se pune stavilă lăcomiei și spiritului distrugător, exploataților de tot felul, cărora se și datorește dispariția și pierderea definitivă a multora specii de animale și plante.

Astăzi oamenii conștienți de valoarea țării noastre și de dezvoltarea extra-ordinară ce ar putea lua turismul la noi, caută pe toate căile să pornească acțiune mai intensă pentru cunoașterea țării noastre și pentru organizarea turismului românesc pe baze mai civilizate.

Un început de organizare — deși și azi suntem cam tot la început — s'a făcut în anul 1903, când sub înaltul patronaj al regretatului Rege Ferdinand I, pe atunci principe și a lui Ion și Vintilă Brătianu, prof. Mrazec și Tzigara-Samurçaș, Dr. Costinescu, s'a înființat la București „*Societatea turiștilor români*” care are și o oarecare activitate turistică, clădind case de adăpost, scoțând publicații, ba intră chiar în legătură cu soc. carpatină sasă din Ardeal. Alta „*Soc. carpatină*” cu sediul în Sinaia, care a construit case de adăpost pe Omul și Caraimanul și marchează drumuri în Bucegi. Cu o activitate multilaterală e și „*Societatea de gimnastică*,”

muzică și turism" din Iași, care construiește o cabană pe Ceahlău. Războiul pune capăt acestei activități de început și de abia în 1920 turiștii se adună din nou la olaltă. Acum scriitoarea Bucura Dumbravă împreună cu d-l Mihail Haret, geograf-alpin și scriitorul Emanoil Bucuța, înjghebează o nouă societate turistică sub numele de „Hanul Drumeților” iar în 1925 tot din inițiativa Bucurei Dumbravă și a lui Mihail Haret „Soc. Hanul Drumeților” se transformă în „Touring-Clubul României” asociație pentru turism și protecția naturii, afiliată la „Alianța Internațională de turism” cu sediul în Bruxelles. Membrii săi, în majoritate persoane de elită — profesori universitari, secundari, ingineri, doctori, ofițeri, avocați, etc., — dezvoltă o activitate febrilă; clădesc case de adăpost foarte bine întreținute, dintre cari nu amintesc decât câteva: Casa *Peștera* la 1.610 m. altitudine, cu 40 paturi cu somiere, cu rufăria completă de pat, cu 5 camere la parter, 3 la mansardă, o sală de mese, o bibliotecă, chiar și cu un muzeu în formație — un adevărat hotel alpin. La fel sunt amenajate și casele *Omul* la 2.509 m. altitudine, *Piscul Cânelui* care are lumină electrică, telefon, ba chiar și cameră de baie. În total T. C. R. a zidit până'n prezent vr'o 14 case în munții Apuseni, M-ții Bucovinei, etc. Apoi marchează drumuri — marcaj admirat chiar de străini — editează cărți, hărți, întretine propaganda, înființează secții noi. Se ocupă de știință; astfel s'a clădit în 1925 o stație meteorologică la *Peștera*, apoi pe *Omul*, sub auspiciile d-lui Oteteleșeanu directorul institutului meteorologic și a d-lui Mihail Haret președintele Touring-Clubului României.

În *Ardeal* societățile turistice sunt mai dezvoltate, dar mai toate străine: așa „Soc. Carpatină ardeleană sasă” (Sächsischer Karpathen-Verein) cu o activitate turistică demnă de admirat; „Societatea

Carpatină Ungurească". Mai erau apoi câteva cluburi turistice mici — mai ales după război — „Șoimii din Sibiu“, Clubul turistic Aurora din Beiuș, „Frăția Munteană“ din Cluj, de sub conducerea distinsului prof. de speologie și savant Emil Racovița, care toate au fuzionat azi cu Touring-Clubul României. Astfel încât azi, Touring-Clubul României e cea mai importantă asociație de turism, cu foarte multe secții mai în toate regiunile țării.

Există și un subsecretariat de turism înființat în 1932, dar desființat în 1933 din cauza economiilor bugetare; azi a rămas o comisie de balneologie și turism pe lângă Ministerul sănătății publice și ocrotirilor sociale.

Se mai găsesc apoi o mulțime de oficii de turism, mai ales în Capitală cari fac propagandă și organizează călătoriile din nefericire mai ales în străinătate. Un început de înjghebare turistică pentru cunoașterea Dunării și a Dobrogei s'a înjghebat la Braila.

După cum vedem în asociații și grupări turistice nu suntem săraci, totuși trebuie să spunem, cu toate acestea, la noi e încă totul de făcut. Cel mai important lucru pentru turism e sufletul, pregătirea sufletească; ori încă dăinuiește la noi obiceiul de a trece peste graniță, de îndată ce avem puțină.

Ne plângem că stațiile noastre n'au confort, că ne speculează, că nu avem drumuri bune. Dar cum să avem când banii noștri iau calea străinătății, și stațiunile noastre nu sunt în stare să-și acopere capitalurile investite și sunt constrânse de a ridica prețurile, iar drumurile noastre se părăginesc.

Organele de conducere au și văzut pericolul și — se știe — azi interesul oricărui stat e de a lăsa cât mai puțină monedă națională pe piețele străine, intensificând intrarea în țară a cât mai multor devize străine.

E nevoie deci de o intensă propagandă educa-

tivă, care să deștepte dorul de ducă la unii, să îngrădească goana peste graniță la alții: e nevoie de o reclamă susținută inteligent, căci altfel, de unde voiți să ne cunoască străinii; e nevoie de o organizare pe baze mai civilizate a vieții din diferite stațiuni, de ameliorat și de construit drumuri, — drumuri mai ales pe care să se pornească o vie mișcare a tuturor la munte, la aer, spre întinsele și insoritele câmpii; mic și mare, tânăr și bătrân, toți să se bucure de comorile cu care Dumnezeu a binecuvântat această țară. Să sprijinim noua mișcare turistică oriunde și oricând avem posibilitatea.

Să nu uităm că puține țări ne pot oferi pitorescul și poezia munților măreți ai Bucegilor, Retezatului, Neamțului și ai M-lor Apuseni.

Să nu uităm că alte ruine și monumente istorice, cum sunt cele dela Mehadia, Turnu-Severin, Adam-Clisi, Sarmisagetuza, Turda, Hotin, Soroca, ca și bisericile și mănăstirile dela Putna, Voroneț, Sucevița, Cozia, Agapia, etc. nu ne pot vorbi mai duios și mai înălțător sufletelor noastre.

Să nu uităm că apele tămăduitoare, întinsele și insoritele plaje ale Mării Negre, ca și strălucirea coastei de argint a Balcicului, în puține țări le putem găsi.

E prea mândră și prea frumoasă țara noastră ca să nu o cunoaștem, prea frumoasă ca să nu fie cunoscută și de străini și cine a cunoscut-o nu poate să n'o iubească. Și cine o iubește nu poate să nu o apere, dându-și chiar viața pentru ea. Tăria de viitor a țării noastre stă în dragostea și energiile tineretului; să le creem deci. Pentru aceasta trebuie să creem turismul.

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
Cap. I. Introducere	1— 2
„ II. Ce este turismul	2— 7
„ III. Turismul și importanța lui economică	7—10
„ IV. Turismul și industria turistică	10—17
„ V. Turismul și apărarea națională	17—20
„ VI. Turismul și sănătatea	20—22
„ VII. Turismul și știința	22—28
„ VIII. Turismul în România	28—38

BIBLIOGRAFIE

1. Turismul și pregătirea turistică (de *M. Haret*) în Apărarea națională 1926.
2. *Al doilea și al treilea* Anuar al Bucegilor de C. I. Ionescu edit. „C. R.“ 1927—28.
3. Anuarele „Societății Turiştilor Români“ 1904—1913.
4. Revista „România Pitorească“.
5. „ „ „Boabe de grâu“.
6. *Manuale de Turismo* publicato dal Touring-Club Italiano Milano, Corso Italia 10. I edizione 1934.
7. Manuel d'alpinisme. Club Alpin Français.
8. Revista „Touring-Clubul României“.
9. Rolul Industriei Turistice în Economia Națională a României de V. A. Marinescu 1933.
10. I. Simionescu „Prin Țară“, „Colțuri din țară“ „În curmezișul țării“, „Popasuri prin țară“, „Dobrogea“ etc. Cartea Românească
11. Dr. Titu Vasiliu „Turismul și Touring-Clubul României“.
12. M. Haret - „Touring - Clubul României“ („Boabe de Grâu“).
13. Dr. Țeposu și V. Pușcariu. România balneară și turistică. București 1934. Cartea Românească.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

**Cărțile cu cuprins despre
România**

M. DAVID Munții Apuseni

SIMIONESCU I. Moldova

NĂSTASE G. Basarabia

BRĂTESCU C. Dobrogea

POPU-CĂMPEANU I. Câmpia Transilvaniei

MUREȘANU I. Jud. Turda-Arieș

TODICA GAVRIL Țara Hațegului

HOSSU-LONGHIN P. Valea Jiului din Ardeal

ORGHIDAN N. Țara Bârsei

CIUREA V. Vechiul ținut al Sucevei

VORNICU GH. Maramureșul

LUPEANU-MELIN Al. Blajul

IZVERNICEANU D. Banatul

CAMBER G. Țara Zarandului

MIHĂILESCU V. Bucureștii.

Alte cărțuții despre România
Editate de
„CARTEA ROMÂNEASCĂ”

MUREȘEANU I. Ardealul Lei 60

GHEORGHIU I. A. Căp. Priveliști din Bucovina pitorească Lei 60
Ilustrată. Cu prefață de Prof. I. Simionescu

SIMIONESCU I. Orașe din România . Lei 75
Volum de 312 pagini; bogat ilustrat Ed. III-a

SIMIONESCU I. O țară din povești
Vol. I Dobrogea Lei 60
Volum de 120 pag.; bogat ilustrat

Cuprinsul: De la Galați la Tulcea; Munții Măcinului; Spre Iacobdeal; Brațul Sf. Gheorghe; Pe valea Taiței; Prin mireasma teilor; Pe brațul Sulinei; Insula Șerpilor; Popina Raselului; Gherlandele; In lungul Raselului; Apus de soare pe Denistepe; Tulcea-Constanța; Hârșova-Cernavoda; Pe drumul englez; Prin stepă; In lungul coastei; Printre dealurile de la Sud.

ȚEPOSU E. și PUȘCARIU V. România turistică și balneară Lei 250
Bogat ilustrată; indică drumurile ce duc spre multe locuri frumoase

VLAHUȚĂ A. România pitorească Ed. VI Lei 60

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE„

Nr.

16. **Creșterea păsărilor** de Prof. C. MOTAS.
17. **Rătăcirii bolșeviste** de MAIOR I. MIHAI.
20. **Răsadnița și plantele din răsad** de V. SADOVEANU.
22. **Meșteșugul vopșitului cuburueni** de ART. GOROVEI.*
23. **Cum orbim** de DR. G. GLĂVAN.
24. **Păstrarea cărnii de porc** de G. GHEORGHIU.
25. **Calul** de Prof. E. UDRISCHI.
27. **Cum trebuie să ne hrănim** de E. SEVERIN.
29. **Beția** de DR. EMIL GHEORGHIU.
30. **Lămurirea Constituției** de ARTUR GOROVEI.
33. **Mama și copilul** de Prof. M. MANICATIDE.
36. **Omul și sorletatea** de AL. GIULEA.
37. **Bucătăria sătenilor** de MARIA GEN. DOBRESCU.*
38. **Stecia de zahăr** de C. LACRITĂNCU.
39. **Ingrășarea pământului** de I. M. DOBRESCU.
40. **Frigurii de bălți** de DR. T. DUMITRESCU.

Nr.

41. **Banul** de A. GIULEA.
42. **Sfaturi practice** de ISG. A. SCHORR.
43. **Lămurirea Calendarului** de A. GIULEA.
44. **Conjunctivita granuloasă** de DR. I. GLĂVAN.
45. **Burueni de leac** de A. VOLANSCHI.
46. **Sfaturi casnice** de MAICA RALUCA.
47. **Cultura tomatelor** de I. ISVORAN.
48. **Rețete pentru gospodine** de MAICA RALUCA.
49. **Lingoarea** de DR. I. DUMITRESCU.
50. **Blenoragia sau stulmentul de** DR. N. IOAN.
51. **Practica agricolă** de A. BEJENARIU.
52. **Apa de băut** de DR. I. BĂLEANU.
53. **Tifosul exantematic** de TUDOR DUMITRESCU.
54. **Boalele animalelor** de I. POPU-CĂMPEANU.
55. **Lucrări din pănușile de porumb** de TITUS G. MINEA.
56. **Cartoful** de I. POPU-CĂMPEANU.
57. **Cum să trăim** de DR. F. GRUNFELD.
58. **Lucrări din pae și sorg** de TITUS G. MINEA.

Seria C. „DIN LUMEA LARGĂ“.

Nr.

3. **Munții Apuseni** de M. DAVID.
5. **Bucovina** de I. SIMIONESCU.*
6. **Basarabia** de G. NĂSTASE.
7. **Dobrogea** de C. BRĂTESCU.
10. **Viața în adâncul mărilor** de C. MOTAS.
- 11—12. **A. Șaguna** de I. LUPAȘ.
13. **Către Everest** de Prof. I. SIMIONESCU.
14. **Românii de peste Nistru** de V. HAREA.*
15. **Lituania** de G. NĂSTASE.
17. **Câmpia Transilvaniei** de I. POPU-CĂMPEANU.
18. **Moldova** de I. SIMIONESCU.
19. **Românii din Ungaria** de I. GEORGESCU.
20. **Jud. Turda Arleş** de I. MUREȘEANU.
21. **Țara Hațegului** de GAVRIL TODICA.
22. **Spiru C. Haref** de I. SIMIONESCU.
23. **Danemarca** de MAGDA D. NICOLĂESCU.
24. **N. Milescu în China** de I. SIMIONESCU.
25. **Cetățile moldovenești de pe Nistru** de APOSTOL D. CULEA.
26. **Românii din Bulgaria** de EM. BUCUȚA.

Nr.

27. **Valea Jiului din Ardeal** de P. HOSSU-LONGIN.
29. **Țara Bârsel** de N. ORGHIDAN.
29. **Vechiul ținut al Sucevei** de V. CUCREA.
30. **Macedo-Românii** de TACHE PAPA-HAGI.
31. **Românii din Banatul Jugoslav** de PR. BIZEREA.
32. **Coasta de Azur** de I. SIMIONESCU.
33. **Elveția** de TRAIAN G. ZAHARIA.
34. **Maramureșul** de GH. VORNICU.
35. **Austria** de I. SIMIONESCU.
36. **Belgia** de TRAIAN G. ZAHARIA.
37. **Afganistanul** de I. SIMIONESCU.
38. **Anastasia Șaguna** de DR. I. LUPAȘ.
39. **Biajul** de ALEX. LUPESCU-MELIU.
40. **Marea Neagră** de DR. I. LEPSI.
41. **Pe urmele lui Robinson Crusoe** de I. SIMIONESCU.
42. **Din Norvegia** de I. CONEA.
43. **Din vremea lui Ștefan cel Mare** de GEN. R. ROSETTI.*
44. **Japonia** de I. SIMIONESCU.
45. **Oiarul Savant** de I. SIMIONESCU.
46. **Într-o mănăstire din Himalaya** de MIRCEA ELIADE.*
47. **Dănilă Apostol** de N. P. SMOCHILĂ.*

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

Nr.

48. **Govora și Călimănești** de I. SIMIONESCU.
49. **Sgărie norii New-Yorkului** de PETRU COMARNESCU.*
50. **Nicolae Bălcescu** de V. SASSU.*
51. **Țara visurilor Împietrite** (Egiptul) de MIRCEA HEROVANU.*

Nr.

52. **Gh. I. Donici** de GEN. R. R. ROSETTI*.
53. **A. Odobescu** de AL. TZIGARA-SAMURCAȘ.*
54. **Banatul** de PROF. IZVERNICIANU.*
55. **Țara Zarandului** de G. CAMBER.*
56. **Iordache Golescu** de N. BĂNESCU*
57. **Bucureștii** de V. MIHĂILESCU.*
58. **Turismul** de AUREL PIȚU.*

Seria D. „ȘTIINȚA APLICATĂ“.

Nr.

1. **Fabricarea săpunului** de A. SCHÖRR.
2. **Motorul Diesell** de ING. CASSETTI.
3. **Industria Parfumului** de E. SEVERIN.
- 4.—5. **Aerul lichid** de ILIE MATEI.
6. **Industria Azotului** de L. CATON.
- 7.—9. **Locomotiva** de ING. CASSETTI.
10. **Aeroplanul** de DR. V. ANASTASIU.
11. **Baloane și dirijabile** de C. MIHĂILESCU.
12. **Betonul armat** de ING. N. GANFA.
13. **Gări și trenuri** de G. SHADDELL.
15. **Aparat de Radiofonie** de CĂPT. DR. M. ZAPAN.
16. **Țiparul** de VASILE ROMANESCU.*
17. **Ce se scoate din cărbuni** de C. V. GIUFOROHU.

Nr.

18. **Industria materiilor colorante** de G. A. FLOREA.
19. **Fotografia** de CĂPT. DR. M. ZAPAN.
20. **Industria zahărului** de G. I. BABOIANI.
21. **Șase montaje de radio** de CĂPT. DR. ZAPAN.
22. **Cinematografia** de CĂPT. M. ZAPAN.
23. **Automobilul** de CĂPT. DE AVIAȚIE M. PANTAZI.
24. **Fabricarea sticlei** de G. A. FLOREA.
25. **Gazele otrăvitoare** de CĂPT. DR. M. ZAPAN.
26. **Împăierea păsărilor** de N. C. PĂNESCU.*
27. **Legatul cărșilor** de I. CARAMALĂU.*
28. **Înnotul** de P. EPERIANU.*
29. **Scoaterea petelor** de VICTORIA A. VETULESCU.*

RĂSPÂNDIȚI

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

E cea mai trebuitoare bibliotecă. Unică prin varietatea cuprinsului, prin efinătate, este la îndemâna oricui. S'a dovedit o adevărată enciclopedie. Aduce foloase specialistului, dându-i noțiuni clare din alte domenii; procură cunoștințe folositoare celui care nu se restrânge numai la cartea de școală. Biblioteca se adresează tuturor la ori ce vârstă, căci e instructivă, educativă și practică.